

Szemponatok a táblanév meghatározásához

A táblanevet az egy-egy objektumhoz tartozó különböző névformák, névváltozatok (az adatbázisban: standardizált alakok) közül választjuk ki. A táblanév meghatározást több gyakorlati szempont is indokolja. Ha pl. szótárt készítünk az adatbázisból, akkor a táblanév mintegy a többi címszó (standardizált névalak) fölött áll vezércímszóként. Ha térképen kívánjuk megjeleníteni a neveket olyan formában, hogy minden objektumot (denotátumot) csak egyetlen név jelezzen, akkor ebben a szerepben is a táblanév áll. Magát a táblanév terminust is úgy alkottuk meg, hogy kifejezze: olyasféle szerepe van, mint a települések határában álló névtáblákon vagy az utcanévtáblákon szereplő névalakoknak.

A táblanév kiválasztása tehát a standardizált névformák közül történik, a táblanév minden egyes adatbázisrekordhoz hozzárendelendő.

1. Ha **egy objektumhoz csupán egyetlen standardizált forma tartozik**, akkor a táblanév ezzel értelemszerűen megegyezik.
2. Ha **egy objektumhoz több standardizált forma tartozik** (különbözőnek tekintjük a legalább egy morfémiányi eltérést mutató standardizált alakokat), akkor a táblanevet ezek közül az alábbi szempontok alapján jelöljük ki.
  - 2.1. Ha az objektumhoz **hivatalos név** is tartozik, akkor mindig az szerepel táblanévként.
    - Hivatalos neve **településnek, utcának** (ált. közterületnek), **intézménynévvel** jelölt helynek lehet, azaz olyan neveket tekintünk hivatalosnak, amelyhez valamely hatósági vagy ahhoz hasonló fórumon lezajlott névadás (hivatalossá emelés) kapcsolódik. Nem tekintjük hivatalosnak a különböző térképek (pl. kataszteri térképek) adatait.
    - Ha **több hivatalos név** szerepel az objektum nevei között (mert ezek időben váltották egymást), akkor mindig a **ma érvényes**, vagy ha ezt nem ismerjük: a névtár gyűjtésekor, kiadásakor érvényes forma szerepel táblanévként.

A legtöbb objektumhoz **nem tartozik hivatalos névforma**, ezeknél az alábbiak szerint járunk el:

- 2.2. Ha a standardizált nevek között **van élőnyelvi forma**, akkor (a történeti adatokkal szemben) mindig ez (vagy ezek) szerepel(nek) táblanévként.
  - 2.2.1. Ha csupán **egyetlen élőnyelvi formához** tartozik standardizált alak, akkor értelemszerűen ez lesz a táblanév is.
  - 2.2.2. Ha **több élőnyelvi formához** tartozó standard alak közül kell táblanevet választani, akkor az alábbi szempontok szerint tehetjük ezt meg:
    - Az élőnyelvi alakok mellett **van(nak) történeti adat(ok)** is
      - Az az élőnyelvi alak szerepel táblanévként, amelyiknek **történeti előzménye** is van.
      - Ha több alakhoz is tartozik történeti előzmény, akkor a **régebb óta létező** forma lesz a táblanév alapja (a régiséget nem feltétlenül mechanikusan kell megállapítani, hanem akár névtipológiai érvek alapján: pl. a *-d* képzős alakok gyakran igen korai keletkezésűek – a történeti érték a táblanév megállapításában ilyen széles értelemben véve is fontos szempont).

- Az élőnyelvi alakok mellett **nincsenek történeti adatok**
  - A vélhetően **nagyobb régiségű** névalak lesz a táblanév.
  - Ha természeti és műveltségi név közül kell választani, lehetőleg a **természeti név** legyen a táblanév.
  - Ha áttetsző szerkezetű és etimológiailag elhomályosult név közül kell választani, lehetőleg az **elhomályosult név** legyen a táblanév.
  - Kerüljük a túl bonyolult szerkezetű nevek táblanévvé emelését, az adott névrendszerbe **tipológiailag jobban beilleszkedő** név legyen a táblanév.

2.3. Ha a standardizált alakok között **nincs élőnyelvi forma**

2.3.1. Ha csupán **egyetlen történeti formához** tartozik standardizált alak, akkor értelem szerint ez lesz a táblanév is.

2.3.2. Ha **több történeti formához** tartozó standard alak közül kell táblanevet választani, akkor lényegében ugyanazon szempontok szerint tehetjük ezt meg, mint amiket a több élőnyelvi alak közül való választás esetében érvényesítettünk:

- A vélhetően **nagyobb régiségű** névalak lesz a táblanév.
- Ha természeti és műveltségi név közül kell választani, lehetőleg a **természeti név** legyen a táblanév.
- Ha áttetsző szerkezetű és etimológiailag elhomályosult név közül kell választani, lehetőleg az **elhomályosult név** legyen a táblanév.
- Kerüljük a túl bonyolult szerkezetű nevek táblanévvé emelését, az adott névrendszerbe **tipológiailag jobban beilleszkedő** név legyen a táblanév.
- A **mai élőnyelvi formákhoz** tipológiai szempontból leginkább **hasonló** változatot emeljük táblanévvé, azaz kerüljük továbbá (választási lehetőség esetén) a jellegzetes térképi nevek táblanévvé minősítését.

2.4. Ha a standardizált alakok között **magyar és nem magyar nyelvű változatok** is vannak, és a fenti elvek alapján nem határozható meg egyértelműen a táblanév, akkor mindig a **magyar** változat szerepel táblanévként.

2.5. Ha a standardizált alakok között **csakis nem magyar nyelvű formák** szerepelnek, akkor 2.2. és a 2.3. pontok alatt szereplő szempontok alapján választjuk ki a táblanevet.